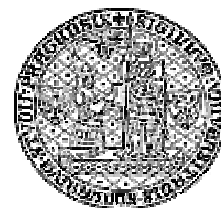

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences
Charles University in Prague

Dochází k reálné
diferenciaci ekonomických
vysokoškolských
vzdělávacích institucí na
výzkumně zaměřené a
výukově zaměřené?

František Turnovec

IES Working Paper: 4/2007

Institute of Economic Studies,
Faculty of Social Sciences,
Charles University in Prague

[UK FSV – IES]

Opletalova 26
CZ-110 00, Prague
E-mail : ies@fsv.cuni.cz
<http://ies.fsv.cuni.cz>

Institut ekonomických studií
Fakulta sociálních věd
Univerzita Karlova v Praze

Opletalova 26
110 00 Praha 1

E-mail : ies@fsv.cuni.cz
<http://ies.fsv.cuni.cz>

Disclaimer: The IES Working Papers is an online paper series for works by the faculty and students of the Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague, Czech Republic. The papers are peer reviewed, but they are *not* edited or formatted by the editors. The views expressed in documents served by this site do not reflect the views of the IES or any other Charles University Department. They are the sole property of the respective authors. Additional info at: ies@fsv.cuni.cz

Copyright Notice: Although all documents published by the IES are provided without charge, they are licensed for personal, academic or educational use. All rights are reserved by the authors.

Citations: All references to documents served by this site must be appropriately cited.

Bibliographic information:

Turnovec, F. (2007). “ Dochází k reálné diferenciaci ekonomických vysokoškolských vzdělávacích institucí na výzkumně zaměřené a výukově zaměřené? ” IES Working Paper 4/2007. IES FSV. Charles University.

This paper can be downloaded at: <http://ies.fsv.cuni.cz>

Dochází k reálné diferenciaci ekonomických vysokoškolských vzdělávacích institucí na výzkumně zaměřené a výukově zaměřené?

František Turnovec[#]

[#] IES FSV UK, Opletalova 26, 110 00 Praha 1,
e-mail: turnovec@mbox.fsv.cuni.cz

January 2007

Abstrakt:

Reforma vysokoškolského vzdělávání v Česku (a do jisté míry v celé Evropě) má dva cíle: zvýšit dostupnost vysokoškolského vzdělávání a zároveň zvýšit konkurenceschopnost vzdělávacích institucí na mezinárodním akademickém trhu. Zatímco řešení problému dostupnosti vyžaduje existenci „na výuku orientovaných“ vzdělávacích institucí, zaměřených přednostně na bakalářské programy pro velké počty studentů, a na druhé straně „na výzkum orientovaných“ institucí, zaměřených přednostně na postgraduální programy a výzkum. V příspěvku se pokoušíme (na základě empirických dat z oblasti publikační výkonnosti ekonomických vzdělávacích institucí) demonstrovat, že dochází k přirozené diferenciaci českých vzdělávacích institucí na „výukově“ a „výzkumně“ orientované.

Poděkování:

Tento výzkum byl podporován Výzkumným záměrem MŠMT ČR, projekt č. MSM0021620841. Autor děkuje anonymnímu recenzentovi za cenné připomínky a náměty.

Abstract:

Reform of universities in the Czech Republic (and in Europe as well) has the dual objective: increase of accessibility of higher education and increase of competitiveness of educational institutions on world academic market. While the first objective (accessibility) requires existence of “teaching oriented” educational institutions, focused on mass undergraduate programs, the second objective presumes “research oriented” educational institutions, focused on postgraduate programs and research. The paper demonstrates (on a sample of empirical data about publication performance of economic educational institutions) that it is possible to observe the process of differentiation of Czech educational institutions on “teaching oriented” and “research oriented”.

Keywords: citation, impact factor, egalitarian ordering, elitist ordering, publication and citation databases, ranking

JEL: A11, P2.

Reforma vysokoškolského vzdělávání v Česku, a do jisté míry v celé Evropě, přešlapuje s rozpaky nad řešením dvou problémů. Nazvěme je zjednodušeně problémem „dostupnosti“ a problémem „konkurenceschopnosti“.

Mluvíme-li o problému „dostupnosti“, máme obvykle na mysli otevření přístupu k různým formám vysokoškolského (nebo lépe terciárního) vzdělávání většímu procentu populace. Obvykle se uvádí, že v USA získává některou z forem vyššího vzdělání o něco více než 50% příslušné věkové skupiny (od 18 do 26 let). V Evropě se tento údaj pohybuje mezi 20% až 60% (např. Belgie 56%, Velká Británie 52%, Francie 52%, Německo 51%, Holandsko 48%, Dánsko 47%, údaje OECD z roku 1997).¹ Odhad přístupu populace k různým formám terciárního vzdělávání v ČR nepřevyšuje 20%. Vzdělání, tvořivost, kvalifikace se stává nejvýznamnějším výrobním faktorem a motorem rozvoje, který může ve značné míře kompenzovat nerostné bohatství, půdu, fyzickou práci.

Problémem „konkurenceschopnosti“ míníme existenci a rozvoj elitních forem vzdělávání, kterými jednotlivé špičkové národní vzdělávací instituce vstupují na regionální a světový akademický trh, ucházejí se o nejlepší mozky (nejen učitele a vědce, ale i studenty) a veřejné i soukromé fondy, jak na národní, tak na mezinárodní úrovni. Základním atributem těchto vzdělávacích institucí je mezinárodní dosah jejich působení, zejména úspěšnost v „publikační hře“, tedy přítomnost výsledků jejich pracovníků a absolventů v prestižních vědeckých časopisech a hojná citovanost těchto výsledků.

Často jsou v diskusích o reformě vysokoškolského vzdělávání tyto dva problémy směřovány. Tváříme se, jako by bylo možné poskytovat vysokoškolské vzdělání (včetně magisterské a doktorské úrovně) podstatné části populace vesměs na elitních vysokých

¹ Jacobs, B. a van der Ploeg, F. (2005).

školách (možná, s výjimkou privátních vysokých škol, jejichž „nižší úroveň“ se implicitně předpokládá). Jediným problémem se potom jeví otázka financování.

1. Výzkumně zaměřené a výukově zaměřené vzdělávací instituce

Pokusme se o charakteristiku dvou typů vzdělávacích institucí: zaměřených na výzkum (research oriented) a zaměřených na výuku (teaching oriented).

Základními znaky na výuku zaměřené instituce jsou: převaha bakalářských studijních programů zaměřených na přímé uplatnění absolventů v praxi na regionální a národní úrovni, s malým anebo žádným zastoupením magisterského studia a bez doktorských programů, velké počty studentů na učitele, výzkumné aktivity (aplikovaný výzkum) zaměřené převážně na národní odborné časopisy a média, odborné poradenství ve vztahu k praxi a orgánům veřejné správy. Hlavním zdrojem financování jsou normativní příspěvky na studenta, resp. studijní poplatky. Úspory z rozsahu (fixní náklady, které činí podstatnou část vzdělávacích nákladů, se rozkládají na velký počet studentů) a kontrakty s praxí umožňují finanční prosperitu takovéto instituce i bez dotací na výzkum. Přijímací řízení studentů na takovéto instituce lze maximálně zjednodušit: omezujícím faktorem pro přijímání absolventů středních škol s maturitou je pouze vyučovací kapacita, daná počtem učitelů a možnostmi poslucháren, základním principem selekce mohou být například výsledky uchazečů ze středoškolského studia. Není nutné striktně vyžadovat formální atributy vědecké a vědecko-pedagogické kvalifikace pracovníků (velké počty profesorů a docentů), značný podíl na výuce mohou mít odborníci z praxe i bez vědeckých hodností.

Na výzkum zaměřená instituce se vyznačuje především přítomností svých pracovníků a jejich týmů na mezinárodním akademickém trhu. Výsledky jejich pracovníků nacházejí cestu do prestižních (impaktovaných) vědeckých časopisů, podíl publikací v zahraničních vědeckých časopisech a renomovaných nakladatelstvích převyšuje počet domácích publikací, práce jsou hojně citovány, což je reflektováno i mezinárodními citačními indexy. Převažují témata základního výzkumu. Hlavní pozornost směřuje k vývoji doktorských programů, s malým zastoupením magisterských a bakalářských programů. Poměrně malé počty studentů umožňují kombinovat výuku a výzkum a praktikovat individuální práci se studenty. Cílem vzdělávacího působení je vychovávat dobře připravenou elitu pro národní a mezinárodní trh vysoce kvalifikovaných pracovních příležitostí, vybavenou nejen jazykovými znalostmi, ale schopností samostatné tvůrčí práce ve vědě, vzdělávání, státní správě, mezinárodních

institucích apod. Instituce jsou otevřené, v přijímacím řízení se zaměřují na získávání nejlepších absolventů středních škol, bakalářských programů jiných vysokých škol, resp. magisterských programů při vyhledávání studentů doktorských programů, uchazeče vyhledávají i na zahraničních vysokých školách. Kladou přísné nároky při přijímacím řízení na všechny formy studia. Běžné jsou studijní programy v cizích jazycích, zejména v angličtině (jednotné pro domácí i zahraniční studenty). Zároveň jsou uplatňovány přísné nároky na přijímané pedagogické a vědecké pracovníky (minimálním požadavkem určité formy „definitivy“ je vědecká kvalifikace PhD s perspektivou docentské habilitace a kvalitní publikační a citační výsledky). Jsou otevřeny i zahraničním pedagogům a vědcům. Podílejí se na činnosti mezinárodních „sítí“ s institucemi podobného zaměření v zahraničí. Zdrojem financování jsou především rozpočtové příspěvky na výzkum a výzkumné granty domácích a zahraničních agentur, normativní financování podle počtu studentů, případně studijní poplatky hrají pouze doplňkovou úlohu.

V praxi lze kombinovat oba dva tyto typy vzdělávacích institucí. Jsou známy příklady výlučně „na výzkum orientovaných“ univerzit (například slavný Princeton v USA s pouhými pěti tisíci studentů a velkým počtem laureátů Nobelových cen) a univerzit, které spojují atributy „na výuku zaměřených institucí“ s atributy institucí „výzkumného zaměření“ (v nichž je pragmaticky orientované bakalářské studium s velkými počty studentů doplňkovým zdrojem financování výzkumně zaměřených programů). Dělicí čára nevede mezi „veřejnými“ a „privátními“ vysokými školami, což dokumentují příklady z USA (již zmíněný Princeton je soukromou univerzitou). Status „výzkumné univerzity“ resp. „na výzkum orientované univerzity“ není daný administrativním rozhodnutím státních orgánů, ale pouze měřitelnými výsledky vědeckého a pedagogického působení vzdělávacích institucí. Podmínky financování z rozpočtových zdrojů by měly být stejné pro všechny: platby za výsledky (počty absolventů a vědecko-výzkumné výstupy). Pro úspěšné působení jednotlivých vzdělávacích institucí a jejich finanční prosperitu je však nezbytné, aby si tyto instituce samy uvědomily čím jsou a čím chtějí případně být. Dosavadní praxe, že převážná většina českých vysokoškolských institucí, které se de facto chovají jako „na výuku zaměřené instituce“ a zároveň předstírají atributy „vědeckého zaměření“, často vede ke značným transakčním nákladům, vyplývajícím z tohoto předstírání (virtuální výzkumné programy, vydávání nejrůznějších sborníků, které nikdo nečte a které mají pouze formálně zakrýt absenci kvalitních publikací), k poškozování pověsti těchto institucí (nenáročná habilitační a jmenovací řízení, nízké nároky na kvalitu doktorských disertačních prací, „přátelská“ vzájemná oponentura projektů a jejich výsledků).

Akceptování skutečnosti, že oba dva typy institucí (ať již uvnitř téže vysoké školy, nebo na mezi-školské úrovni) jsou společensky užitečné a potřebné pro efektivní reformu vysokoškolského vzdělávání umožňující naplnit kritérium dostupnosti a kritérium konkurenceschopnosti, může být již samo o sobě krokem vpřed. Různá (nikoliv „vyšší“ a „nižší“, ale cílově orientovaná) kritéria při akreditaci studijních programů umožní odstranit takové iracionality, jakými jsou existence vědecky se tvářících studijních programů na školách, které nemají podmínky pro jejich implementaci, tzv. „věšákových profesorů“, jejichž základní pracovní pomůckou je věšák na zavěšení klobouku při sporadických návštěvách každé z mnohých škol, na nichž musí z akreditačních důvodů alespoň formálně působit, a neustálá reprodukce nekvality (fakulta potřebuje docenty a profesory, a vzhledem k tomu, že nemá uchazeče, kteří by obstáli v mezinárodní konkurenci, podporuje jmenování pracovníků bez mezinárodně akceptovaných výsledků, a ti potom dost dobře nemohou vyžadovat kvalitní výsledky od svých mladších kolegů).

2. Existuje reálná diferenciacíe vzdělávacích institucí?

V letech 2004-2005 jsem se spolu s kolektivem spolupracovníků z Institutu ekonomických studií FSV UK zabýval analýzou publikačních a citačních výsledků ekonomů v České republice.² Jedním z cílů studie bylo porovnat objektivně měřitelný vědecký potenciál ekonomických fakult, institutů resp. kateder (na neekonomických fakultách) a neuniverzitních výzkumných pracovišť podle toho, jak jsou vědecké výsledky jejich pracovníků reflektovány mezinárodním akademickým trhem. V této souvislosti hovoříme o vědeckém kapitálu pracovišť, měřeném mezinárodně zaznamenanými výkony jejich současných pracovníků za určité časové období.

První krokem při vytváření metodiky byla volba údajů, z nichž studie vychází (co měřit?). Zvolili jsme záznamy o publikacích a citacích z mezinárodních databází Web of Science (WoS) a EconLit.

Vydavatelem databáze Web of Science je Thomson Institute for Scientific Information (Thomson ISI). Publikační záznamy WoS sledují celkově 8700 (z ekonomie zhruba 170) odborných impaktovaných časopisů. Zahrnují tři typy záznamů: článek (article), knižní recenzi (book review) a zprávu (editorial material). Sledovaný okruh časopisů je průběžně

² Tento výzkum byl podporován Grantovou agenturou České republiky, projekt č. 402/04/1214, „Mikroekonomie vysokoškolského vzdělávání a měření vědecké výkonnosti vysokých škol“. Výsledky byly publikovány v: Turnovec (2005).

aktualizován. Citační záznamy WoS obsahují pouze citace v impaktovaných časopisech, ale uvádějí všechny citované práce, bez ohledu na to, kde byly publikovány.

Impaktní faktor časopisu, zavedený v 60. letech 20. století, je dlouhodobě sledovaná proměnná, udávající, nakolik je „průměrný článek“ daného časopisu citován v určitém období v jiných sledovaných časopisech. V této studii vycházíme z tzv. *dvouletého impaktního faktoru* (IF2) z roku 2003 (podle Journal Citation Reports, zpracovávaných ISI). Udává podíl všech citací z roku 2003 k počtu článků z let 2001 a 2002. Citace jsou sečteny prostým součtem ze všech sledovaných časopisů. Například impaktní faktor 0,2 poskytuje informaci o tom, že na pět článků v daném časopise připadá jedna citace v sledovaném souboru časopisů.³

Vydavatelem databáze EconLit je American Economic Association. Databáze obsahuje publikační záznamy o člancích ze zhruba 850 ekonomických časopisů (širší okruh než WoS),⁴ knižních publikací, resp. statí z knižních publikací (vybraných podle *Annotated Listing of New Books z Journal of Economic Literature*), obhájené disertace z amerických univerzit a working papers z vybraných pracovišť.

Základní měrnou jednotkou je tedy záznam o publikaci z databází WoS a EconLit a záznam o citaci z databáze WoS. Uvažují se pouze výzkumné publikace (nikoliv knižní recenze a zprávy) v impaktovaných časopisech (databáze WoS) a některé neimpaktované výzkumné publikace, ať již v časopisech nebo v knihách (sledované databází EconLit). Neomezujeme se pouze na ekonomické časopisy a vyhledáváme v celé databáze (jsou zahrnuty i politologické, sociologické, matematické a další práce, pokud jsou v databázi uvedeny). Z povahy databáze WoS vyplývá, že jsou sledovány pouze citace v impaktovaných časopisech, přičemž citovaná publikace může být uveřejněna kdekoliv (databáze EconLit citace nesleduje). Vyloučeny jsou autocitace. Vyskytne-li se záznam o stejné publikaci v obou databázích, zohledňuje se pouze jednou.

Sledovaným obdobím bylo 10 let: roky 1994 až 2003. Znamená to, že publikace a citace musejí pocházet z tohoto období, u citací jsme však nesledovali rok vydání citované práce, takže citační záznam se může týkat i starší publikace.

Metodika vážila jednotlivé publikační a citační záznamy s přihlédnutím k impaktním faktorům a počtu autorů, nebere však do úvahy rozsah publikace (počet stran). Nevyklučovala

³ Pro zajímavost uvádíme impaktní faktory některých časopisů, vydávaných v ČR: Kybernetika 0,319, Politická ekonomie 0,235, Finance a úvěr 0,112, Sociologický časopis – Czech Sociological Review 0,063. Celkem je v ČR vydáváno 26 impaktovaných časopisů, většinou lékařských a přírodovědných oborů. Pro srovnání: impaktní faktory některých prestižních světových časopisů: Journal of Economic Literature 5,243, American Economic Review 2,196, Journal of Economic Perspectives 2,677, European Economic Review 1,021.

⁴ Též některé neimpaktované časopisy, z českých Prague Economic Papers.

publikace v neimpaktovaných časopisech a knihách, pokud jsou evidovány v databáze EconLit. Váhu jednoho záznamu jsme definovali takto:

$$\frac{(1 + if)}{n}$$

kde

if je impaktní faktor časopisu publikace, resp. impaktní faktor časopisu citace,

n je počet autorů publikované nebo citované práce.

Znamená to, že váha publikace resp. citace, přiřazená autorovi, roste s impaktním faktorem časopisu, v němž se vyskytuje, a klesá s počtem spoluautorů.

Sledovanou institucí je buď ekonomická fakulta, jde-li o fakultu s výlučně ekonomickými studijními programy, nebo ekonomické pracoviště neekonomické (resp. interdisciplinární) fakulty, ústav, institut resp. katedra, nebo neuniverzitní ekonomické výzkumné pracoviště. S cílem vyloučení duplicit (jednotlivec může reprezentovat pouze jednu instituci) sledujeme v rámci jedné instituce pouze pracovníky na plný úvazek, resp. v hlavním pracovním poměru, v kategorii vědeckých, výzkumných a vědecko-pedagogických pracovníků. Do analýzy individuální výkonnosti jsme zařadili i ekonomy, kteří nepůsobí v rámci sledovaných institucí (např. významné ekonomy, kteří jsou zaměstnání v jiných než ekonomicky zaměřených výzkumných institucích, a též ve veřejné správě, bankovním sektoru apod.).

Vážený součet publikací jednoho autora nazýváme jeho publikačním skóre, analogicky je definováno citační skóre. Součet publikačních resp. citačních skóre všech pracovníků jedné instituce nazýváme institučním publikačním, resp. citačním skóre. Součet institučního publikačního a citačního skóre nazýváme celkovým skóre instituce. Vzhledem k různému počtu pedagogických a vědeckých pracovníků různých institucí používáme pro porovnání vědeckého kapitálu institucí skóre na jednoho pracovníka (aritmetický průměr).

V rámci studie byly vzhledány a zpracovány publikační a citační záznamy 1230 pracovníků: 1205 pracovníků 22 veřejných vzdělávacích a výzkumných institucí, 11 pracovníků 2 soukromých institucí a 14 nezařazených ekonomů (působících ve veřejných službách, bankovním sektoru resp. v jiných než veřejných ekonomických vzdělávacích institucích). Vzhledem k zaměření tohoto příspěvku uvádíme výsledky pro 20 veřejných vzdělávacích institucí (fakult a ústavů). Jejich seznam uvádíme v Tabulce 1.

Tabulka 1

Sledované veřejné vzdělávací instituce

Instituce	Zkratka
UK v Praze, Institut ekonomických studií FSV	UK FSV IES
UK v Praze, Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium & AVČR, Národohospodářský ústav	CERGE-EI
VŠE, Fakulta financí a účetnictví	VSE FFU
VSE, Fakulta mezinárodních vztahů	VSE FMV
VŠE, Fakulta podnikohospodářská	VSE FPH
VŠE, Fakulta informatiky a statistiky	VSE FIS
VŠE, Fakulta národohospodářská	VSE FNH
VSE, Fakulta managementu	VSE FM
MU Brno, Ekonomicko-správní fakulta	MU ESF
Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní	UP FES
Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu	UHK FIM
VŠB - TU Ostrava, Ekonomická fakulta	VSF EF
Západočeská univerzita, Fakulta ekonomická	ZCU FE
Jihočeská univerzita, ekonomické katedry Zemědělské fakulty	JCU FZ
Technická univerzita, Liberec, Hospodářská fakulta	TUL HF
Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta	SUO OPF
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky	UTB FME
Česká zemědělská univerzita, Provozně-ekonomická fakulta	CZU FPE
Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta	MZU FPE
Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta sociálně ekonomická	UJEP FSE

V Tabulce 2 uvádíme celkový přehled výsledků (podle všech 1230 sledovaných pracovníků). Celkem bylo vyhledáno 4582 záznamů z databází WoS a EconLit, z toho 1235 publikačních a 3347 citačních záznamů. Tabulka uvádí průměrný počet jednotlivých typů záznamů na jednoho pracovníka (3,73 záznamu, z toho zhruba jeden publikační záznam a 2,72 citací za sledované desetileté období).

Tabulka 2

Celkový přehled

	počet záznamů v databázích			Domácí
	Celkem	zahraniční		
Publikační		1235	385	850
Citační		3347	1761	1586
Celkem		4582	2146	2436

Shromážděná databáze poskytla zajímavý materiál pro mnohem širší analýzy než jen „ranking“ pracovišť a jednotlivců. Umožňuje například sledovat tématické zaměření publikací českých ekonomů, jejich publikační návyky (kde publikují, v jakých jazycích apod.), jaké jsou faktory ovlivňující vědecký kapitál pracovišť (průměrné stáří pracovníků, kvalifikační struktura, užší specializace, vzdálenost od Prahy, úspěšnost v grantových soutěžích aj.), vývoj v čase.

Základním poznatkem, vyplývajícím z výsledků analýzy, byla skutečnost objektivně existující výrazné diferenciaci českých ekonomických fakult a ústavů na „research oriented“ a „teaching oriented“ instituce.

Lze namítnout, že jednotlivé instituce nejsou srovnatelné, např. existuje rozdíl mezi více-oborovými fakultami typu EF VŠB, provozně ekonomickými fakultami zemědělských univerzit a úzce profilovanými pracovišti typu CERGE-EI nebo IES FSV UK. K tomu, abychom eliminovali podobné pochybnosti, vyhledávali jsme záznamy z celé databáze WoS, nejen z ekonomických oborů. Jsou tedy zastoupeny i kvalitní publikace technického, matematického, ale i psychologického zaměření: vědecký kapitál instituce je pojímán jako součet „vědeckých kapitálů“ jejích pracovníků. Nejsou tedy diskriminovány výsledky v „neekonomických“ oborech.

V roce 2006 jsme pokračovali v hlubší analýze jednotlivých publikačních záznamů cílových toků: hledali jsme odpověď na otázku: kde publikují čeští ekonomové?⁵ Všechny publikace byly rozděleny do pěti skupin: Skupina A obsahuje publikace v časopisech s impaktním faktorem vyšším než 1 (jde o špičkové ekonomické časopisy, např. Journal of Economic Perspectives, Review of Economics and Statistics, European Economic Review etc.). Skupina B zahrnuje časopisy s impaktním faktorem mezi 0,5 a 1 (kvalitní obecně zaměřené a některé specializované časopisy, např. Journal of Development Economics, Oxford Economic Papers, Journal of Public Economics etc.). Skupina C zahrnuje časopisy s impaktním faktorem mezi 0,25 a 0,5 (zejména specializované časopisy, např. Journal of Institutional and Theoretical Economics, Economics of Transition, Public Choice, z domácích časopisů Kybernetika etc.). Do skupiny D jsme zařadili časopisy s impaktním faktorem mezi 0 a 0,25 (úroveň domácích impaktovaných ekonomických časopisů – Politická ekonomie, Finance a úvěr, ze zahraničních např. Economic Modelling, Statistical Papers, Applied Economics etc.). Skupina E obsahuje časopisy a další publikace bez impaktního faktoru, které jsou evidovány v databáze EconLit (z českých zejména Prague Economic Papers, kapitoly v knihách vydaných prestižními nakladatelstvími etc.). Úzce ekonomicky zaměřené jsou pouze výsledky ve skupině E.

V Tabulce 3 uvádíme rozdělení publikačních výstupů jednotlivých pracovišť (podle existujících záznamů v databázích) do těchto 5 skupin (publikační portfolio).

⁵ Podrobnější výsledky viz. Turnovec (2006).

Tabulka 3
Publikační portfolio podle institucí a skupin publikací (1994-2003)

instituce	Publikační portfolio podle záznamů v databázích					Celkem
	Skupina A IF > 1.	Skupina B IF od 0,5 do 1	Skupina C IF od 0,25 do 0,49	Skupina D IF od 0.01 do 0,24	Skupina E IF 0	
CERGE-EI	10	16	21	49	86	182
UK FSV IES	3	4	9	60	80	156
VSE FNH	0	2	2	38	10	52
VSE FFU	0	0	4	62	13	79
VSE FIS	0	2	2	56	21	81
VSE FMV	0	0	2	37	24	63
VSE FM	1	2	1	2	2	8
MU EF	0	0	2	9	2	13
UHK FIM	0	1	0	1	11	13
VSF EF	0	1	3	32	29	65
VSE FPH	0	1	0	14	10	25
CZU FPE	1	1	2	5	5	14
TUL HF	0	0	0	6	0	6
JCU FZ	0	0	0	4	0	4
SUO OPF	0	0	1	3	2	6
MZU FPE	0	0	0	2	1	3
UJEP FSE	0	0	0	2	1	3
ZCU FE	0	0	0	1	0	1
UP FES	0	0	0	0	3	3
UTB FME	0	0	0	0	3	3
Ostatní	5	12	61	281	96	455
Celkem	20	42	110	664	399	1235

Tabulka 3 charakterizuje nejen množství, ale i kvalitu publikačních výstupů. Vidíme, že z celkového počtu 1235 nalezených publikačních záznamů je více než 86% v kategorii D a E (nízký nebo nulový impaktní faktor). Z 20 sledovaných ekonomických vzdělávacích institucí nemá 16 ani jednu publikaci v kategorii A, 11 ani jednu publikaci v kategoriích A a B, 7 ani jednu publikaci v kategoriích A, B a C, a 2 instituce ani jednu publikaci v kategoriích A, B, C a D.

Publikační portfolia mohou být východiskem pro „ranking“ jednotlivých pracovišť podle jejich vědecké výkonnosti. Existuje mnoho způsobů vytváření žebříčků a každý z nich zcela jistě vyvolá námitky a pochybnosti. Použili jsme dva způsoby uspořádání: jeden „egalitářský“, podle „per capita“ počtu publikací bez ohledu na jejich zařazení do skupin (každý publikační záznam má stejnou váhu 1), a jeden „elitní“ s váhami publikací rovnajícími se impaktním faktorům časopisů, v nichž byly publikovány (v tomto případě se nezohledňují neimpaktované publikace). Výsledky uvádíme v Tabulce 4.

Tabulka 4

Žebříčky institucí podle „per capita“ množství a kvality publikačních výstupů (1994-2003)

Jednoduché nevážené uspořádání (publikační záznamy mají stejnou váhu 1) uspořádání			Jednoduché vážené uspořádání (publikační záznam má váhu danou IF časopisu) uspořádání		
	„per capita“ skóre	% průměru		„per capita“ skóre	% průměru
CERGE-EI	8,666667	863,1579	CERGE-EI	2,083286	1200,077
UK FSV IES	7,090909	706,2201	UK FSV IES	0,916227	527,793
VSE FNH	1,368421	136,2881	VSE FNH	0,278658	160,521
VSE FFU	1,012821	100,872	VSE FFU	0,171423	98,74832
UHK FIM	1	99,59514	VSE FIS	0,1706	98,27419
VSE FIS	0,952941	94,90831	VSE FMV	0,106667	61,44537
VSE FMV	0,807692	80,44223	VSE FM	0,098743	56,88086
MU EF	0,5	49,79757	MU EF	0,087269	50,27147
VSB EF	0,451389	44,95614	UHK FIM	0,071231	41,03251
VSE FPH	0,290698	28,95208	VSB EF	0,042694	24,59415
VSE FM	0,228571	22,7646	VSE FPH	0,041419	23,8592
TUL HF	0,166667	16,59919	CZU FPE	0,032252	18,57892
SUO OPF	0,142857	14,22788	TUL HF	0,028917	16,65746
CZU FPE	0,126126	12,56155	JCU FZ	0,020483	11,7991
UJEP FSE	0,103448	10,30295	SUO OPF	0,012595	7,255491
JCU FZ	0,086957	8,660447	MZU FPE	0,008246	4,749889
UTB FME	0,052632	5,24185	UJEP FSE	0,007543	4,345423
UP FES	0,046154	4,596699	ZCU FE	0,000954	0,549463
MZU FPE	0,04	3,983806	UP FES	0	0
ZCU FE	0,018519	1,844354	UTB FME	0	0
OTHERS	5,11236	509,1662	OTHERS	0,897213	516,8401
průměr	1,004065	100,0000	průměr	0,173596	100,0000

Sloupec „uspořádání“ vyjadřuje pořadí vzdělávacích institucí podle daného principu (levý blok tabulky podle počtu záznamů, pravý blok podle vah záznamů rovnajících se impaktním faktorům). Pro srovnání uvádíme v řádku „ostatní“ výkonnost ekonomů z jiných institucí včetně těch, kteří momentálně působí ve finančním sektoru, veřejném sektoru apod. Vidíme, že za dané období deseti let průměrný český ekonom publikoval jeden článek, který byl zaznamenán na mezinárodním akademickém trhu. Chceme-li vyjádřit kvalitativní hledisko, používáme skóre dané součtem vah publikací rovnajících se impaktním faktorům časopisů. Vidíme, že průměrný český ekonom za uvedené období publikoval jeden článek v časopise s impaktním faktorem 0,17 (pro představu, jde o časopis s impaktním faktorem kdesi mezi časopisy Politická ekonomie a Finance a úvěr).

Tabulka vyjadřuje nezanedbatelné rozdíly ve vědecké výkonnosti jednotlivých pracovišť. Zatímco podle kvantitativního hlediska dosahuje jeden pracovník CERGE-EI 863% výkonnosti průměrného českého ekonomy, z kvalitativního hlediska jde už o 1200%. Lze zcela jasně identifikovat vysoce nadprůměrné instituce (nad 500% průměrné výkonnosti)

institute průměrné (60-160% průměru) a institute silně podprůměrné (méně než 60% průměru). Nejpočetnější je poslední skupina: 13 ze 20 sledovaných institucí, vycházíme-li z čistě kvantitativního hodnocení, a 14 ze 20 sledovaných institucí, vycházíme-li z váženého žebříčku podle impaktních faktorů. Volba kritéria uspořádání příliš neovlivňuje pořadí („špička“ a „dno“ jsou v obou žebříčcích stejné), prohlubuje však rozdíly mezi institucemi.

Lze samozřejmě diskutovat o vhodnosti „per capita“ míry vědecké výkonnosti. Celkový obraz nebude zásadně odlišný, použijeme-li absolutní údaje (celkový počet publikací a celkové skóre, měřené impaktními faktory). Výsledky uvádíme v Tabulce 5. I tento ranking, zvýhodňující větší institute před menšími, dokumentuje existující diferenciaci. I když v něm dochází k drobným posunům v pořadí, špička, dno a vrchol se příliš nemění.

Tabulka 5
Žebříčky institucí podle absolutního množství a kvality publikačních výstupů (1994-2003)

Jednoduché nevážené uspořádání (publikační záznamy mají stejnou váhu 1)			Jednoduché vážené uspořádání (publikační záznam má váhu danou IF časopisu)		
uspořádání	absolutní skóre	% celkové výkonnosti	uspořádání	Absolutní skóre	% celkové výkonnosti
CERGE-EI	182	14,73684	CERGE-EI	43,749	20,4666
UK FSV IES	156	12,63158	UK FSV IES	20,157	9,429823
VSE FIS	81	6,558704	VSE FIS	14,501	6,78384
VSE FFU	79	6,396761	VSE FFU	13,371	6,255204
VSF EF	65	5,263158	VSE FNH	10,589	4,953733
VSE FMV	63	5,101215	VSE FMV	8,32	3,892252
VSE FNH	52	4,210526	VSF EF	6,148	2,87615
VSE FPH	25	2,024291	CZU FPE	3,58	1,674791
CZU FPE	14	1,133603	VSE FPH	3,562	1,66637
MU EF	13	1,052632	VSE FM	3,456	1,616782
UHK FIM	9	0,728745	MU EF	2,269	1,061481
VSE FM	8	0,647773	TUL HF	1,041	0,486999
SUO OPF	6	0,48583	UHK FIM	0,926	0,4332
TUL HF	6	0,48583	JCU FZ	0,594	0,277884
JCU FZ	4	0,323887	SUO OPF	0,529	0,247476
UTB FME	3	0,242915	MZU FPE	0,47	0,219875
UP FES	3	0,242915	UJEP FSE	0,347	0,162333
MZU FPE	3	0,242915	ZCU FE	0,297	0,138942
UJEP FSE	2	0,161943	UP FES	0	0
ZCU FE	2	0,161943	UTB FME	0	0
OTHERS	459	37,16599	OTHERS	79,852	37,35626
	1235	100		213,758	100

Uvedenou diferenciaci fakult možno podpořit též výsledky další studie. Kolegové z VŠB-TU Ostrava Martin Macháček a Eva Kolcunová uskutečnili v letech 2004-2005 výzkum profesorských jmenovacích řízení a docentských habilitací na ekonomických fakultách za sedmileté období (1999-2005). Za toto období bylo jmenováno 67 nových

profesorů ekonomie a 115 nových docentů. Výzkum ukazuje, že 33 jmenovaných profesorů (tedy 49,3 %) nemá za celoživotní dobu svého odborného působení jediný záznam v mezinárodní databázi Web of Science o jakékoliv publikaci (včetně recenzí, zpráv apod.) článku v impaktovaném časopise (včetně 2 českých a 1 slovenského), 36 jmenovaných profesorů (tedy 53,7 %) nemá jediný záznam o publikaci vědeckého článku, a 57 jmenovaných profesorů (tedy 85,1 %) nemá jedinou publikaci v zahraničním impaktovaném časopise (Tabulka 6). Situace s docenty je ještě horší.⁶ Lze učinit závěr: čím slabší je vybavenost fakulty vědeckým kapitálem, tím nižší jsou nároky na jmenovací řízení vysokoškolských profesorů a docentské habilitace.

Tabulka 6

Údaje o jmenovacích řízeních z ekonomických oborů podle fakult (1999-2005)

	Počet jmenovacích Řízení	Bez jakýchkoliv publikací (v %)	Bez vědeckých článků (v %)	Bez zahraničních publikací (v %)
MU FSS	1	0	0	0
UK FSV	2	0	0	0
VSE FNH	5	0	0	60
VSE FIS	4	25	25	75
VUT FP	4	75	75	75
CZU PEF	6	50	66,7	83,3
VSE FFU	12	41,7	41,7	91,7
VSB-TU EF	13	69,2	69,2	92,3
MU ESF	1	0	0	100
VSE FPH	4	25	50	100
TU HF	2	50	50	100
VSE FMV	5	60	66,7	100
MZLU PEF	5	80	80	100
OU FF	2	100	100	100
UK FF	1	100	100	100
Celkem	67	49,3	53,7	85,1

Lze namítnout, že „docent“ a „profesor“ jsou především pedagogické hodnosti v nichž by měla mít rozhodující váhu pedagogická způsobilost a erudice uchazeče, nicméně jak zákon o vysokých školách (č. 111/1998 Sb.), tak vnitřní předpisy vysokých škol explicitně formulují příslušná kritéria ne jako „buď-anebo“, ale jako „a“.⁷ Z tohoto hlediska vědecké výkony tolerované při habilitačních a jmenovacích řízeních na jednotlivých vysokých školách cosi hovoří o zaměření těchto pracovišť.

⁶ Macháček, M. a E. Kolcunová (2005).

⁷ Např. § 74 Zákona o vysokých školách: „V řízení ke jmenování profesorem se prokazuje pedagogická a vědecká nebo umělecká kvalifikace uchazeče, který je význačnou a uznávanou vědeckou nebo uměleckou osobností ve svém oboru.“

Zajímavé je i mezinárodní srovnání. Z dostupných údajů jsme zvolili pro srovnání čtyři země EU střední velikosti (Rakousko, Belgie, Řecko a Nizozemsko). Lubrano, Bauwens, Kirman a Protopopescu (2004) uvádějí ve své práci výsledky analýzy vědecké produktivity v oblasti ekonomie 15 evropských zemí (14 členských států EU plus Norsko, nebylo hodnoceno Lucembursko, které nemá žádnou ekonomickou katedru) za roky 1991-2000. Používají stejné databáze které byly použity i v naší analýze. Vzhledem k tomu, že sledují pouze ekonomické katedry (pojem „economics department“ pokládáme za zhruba ekvivalentní naší ekonomické fakultě což nemusí plně platit pro více-oborové fakulty, ale z hlediska celkové komparace „vědeckého kapitálu“ to pokládáme za přijatelné zjednodušení), použili jsme pro srovnání pouze výsledky 20 veřejných ekonomických fakult, resp. vysokoškolských institutů v ČR za roky 1994-2003 (tedy též desetileté období). Následující tabulka umožňuje hrubé srovnání na základě počtu publikací na milion obyvatel a podílu publikací v národních časopisech na celkovém počtu publikací. Vidíme (Tabulka 7), že podle těchto ukazovatelů vědecká výkonnost vysokoškolských ekonomů a fakult v ČR zaostává za všemi zmíněnými zeměmi jak v relativním počtu publikací (třikrát méně než v Nizozemsku, méně než polovina výkonu Belgie, 75% výkonu Rakouska a o něco méně než v Řecku). Na kvalitativní rozdíly možno usuzovat z podílu národních časopisů na vědecké produkci: zatímco u nás se impaktované národní časopisy podílejí 68% na celkové produkci, v Rakousku je to pouze 6%, v Nizozemsku 8% a v Řecku a Belgii okolo 25%. Čím nižší je podíl národních časopisů na vědecké produkci, tím vyšší je přítomnost na mezinárodním akademickém trhu.

Tabulka 7
Mezinárodní srovnání publikační výkonnosti

Země	Populace (v mil.)	Počet ekonomických fakult (kateder)	Počet publikací ve srovnatelných databázích	Publikace na milion obyvatel	Podíl (v %) publikací v národních časopisech
Rakousko	8,1	12	842	103,9506	6
Belgie	10,3	16	1656	160,7767	26
Česká Republika	10,2	20	760	74,5098	68
Řecko	10,9	12	861	78,99083	25
Nizozemsko	16	10	3478	217,375	8

3. Několik poznámek na závěr

Výrazná diferenciacie univerzitních pracovišť na „výukově zaměřené“ a „výzkumně zaměřené“ je typická především pro vzdělávací systém v USA. Často se argumentuje tím, že tento systém slouží kromě jiného k „deanalfabetizaci“ absolventů většinou ne příliš kvalitních středních škol. Neměli bychom však zapomínat na to, že podstatné rozšíření počtu absolventů terciárního vzdělávání není slučitelné se zachováním určité úrovně. Gaussova křivka rozdělení intelektuálních schopností v populaci je zákonem přírody. Zvýšení „průměrné“ vzdělanosti populace by nemělo snižovat úroveň špičky.

Problémem (nejen u nás) je tzv. „Humboldtův“ typ vysoké školy, jejímž cílem je poskytnout úplné pěti až šestileté vzdělání na magisterské úrovni. Jak uvádí zpráva OECD o stavu terciárního vzdělávání v České republice z roku 2006, „evaluační tým byl zaražen negativním vnímáním bakalářských programů ze strany veřejnosti. Retrospektivně je nešťastné, že zákon z roku 1990 umožnil vznik názoru, že bakalářský diplom je vlastně neukončeným magisterským vzděláním“ (File, J., Weko, T., Hauptmann, A., Kristensen, B. Herlitschka S., 2006, s. 21). Zásadní reforma terciárního vzdělávání se bude muset vyrovnat s pocitem veřejnosti, potenciálních zaměstnavatelů ale i samotných uchazečů o studium, že bakalářské vzdělání není plnohodnotnou kvalifikací, ale neukončeným magisterským vzděláním. Cílem bakalářského vzdělávání není příprava k pokračování na magisterském studiu (i když, samozřejmě, v konkurenčním prostředí musí být příprava na tuto možnost pro jednotlivé studenty zachována), ale poskytnutí plnohodnotné vyšší kvalifikace pro celou řadu povolání. Pracovník odbytového oddělení firmy nemusí ovládat aparát dynamických makroekonomických modelů, ale jeho výkonu zcela jistě prospěje důkladná znalost informačních technologií (nebo třeba praktické psychologie), zatímco finanční analytik banky by měl ovládat širší paletu analytických nástrojů než to, co nabízí Microsoft Office.

Objektivní existenci na výzkum zaměřených a na výuku zaměřených vysokoškolských pracovišť by měla odpovídat struktura financování vysokoškolských pracovišť. Nejde o to, aby na výuku zaměřené fakulty živořily, ale základním zdrojem jejich prosperity by mělo být normativní financování podle počtu studentů na základě zvyšování počtu studentů na jednoho pracovníka, zatímco na výzkum zaměřená pracoviště by hledala optimální kombinaci financování studentů a výzkumu. Financování výzkumu na vysokých školách by mělo vycházet nejen z dobrých úmyslů jednotlivých pracovišť pro budoucnost, ale též z již

existující akumulace vědeckého kapitálu za delší období, podobně i politika grantových agentur atd.

Jednou z příčin nedostatečné vědecké výkonnosti a zamlžování objektivně existujících rozdílů mezi vzdělávacími institucemi je absence měření výkonu a srovnání se světem a z nich vyplývající netransparentnost výsledků výzkumu. Žebříčky institucí a jednotlivců podle vědeckého výkonu se ve světě dělají už dávno, ale u nás je nikdo nepostrádal.⁸ „Lepším“ to vyhovuje podle principu: „padají-li dvě tělesa k zemi různou rychlostí, to, které padá pomaleji působí dojmem že se vznáší“. A ti méně výkonní nemají samozřejmě vůbec žádnou motivaci k porovnávání se světem. Samotné pravidelné zveřejňování výsledků vědecké výkonnosti podle mezinárodních standardů by přispělo ke zlepšení situace, málokdo se rád nachází na dně žebříčků. Adekvátní systém hodnocení chybí i pro pedagogickou efektivnost vzdělávacích institucí.

Obvyklým vysvětlením malé přítomnosti ekonomů (a obecněji pracovníků vysokých škol) z Česka na světovém akademickém trhu je „dědictví totalitního režimu“, který se zvláštní pečlivostí kontroloval a izoloval zejména společenské vědy. Jistě, postavení ekonomie za socialismu bylo tristní, ale nesdílím názor, že jde o hlavní příčinu naší slabé výkonnosti. Od listopadu 1989 už uplynulo 17 let. Jakékoliv objektivní bariéry zmizely. Nemůžeme si stěžovat na nedostatek mezinárodních kontaktů, kdo chtěl (a měl co nabídnout), měl možnost strávit semestr nebo dva na kvalitních zahraničních univerzitách. Nejsme vyloučeni ze systému financování výzkumu Evropské unie (a nebyli jsme z příležitostí, poskytovaných EU, vyloučeni ani před vstupem). Často se argumentuje nedostatečným odměňováním vysokoškolských učitelů. Ale jsou země s podobným finančním nedocenením práce vysokoškolských pedagogů (například Izrael), a jejich vědci patří ke světové špičce. Co zůstalo je pohodlnost, nenáročnost a filozofie „lepší vrabec v hrsti než holub na střeše“.

Jakou reformu tedy potřebuje české vysoké školství? Takovou, která umožní zvýšit jak dostupnost, tedy počet absolventů, tak konkurenceschopnost na mezinárodním akademickém trhu, tedy vědeckou výkonnost špičkových pracovišť. Bez výrazné diferenciacie vysokoškolských pracovišť, veřejných i soukromých, podpořené i adekvátními pravidly hodnocení výstupů a na ně navazujícím systémem financování, to zřejmě nepůjde.

⁸ První „ranking“ vybraných amerických vysokých škol byl publikován časopisem U.S. News & World Report v roce 1983. Žebříčky se rychle ujaly, a to nejen v anglosaských zemích (např. ve Velké Británii Times Higher Education Supplement, The Times Good University Guide, Guardian, Financial Times), ale i jinde ve světě (v Německu Stern, Spiegel a DAAD, v Japonsku Asiaweek, Asahi Shimbun, v Polsku Wprost, Polityka, v Číně Shanghai Jiao Tong University atd. Existují též specializované žebříčky (např. ekonomických kateder a fakult). Dobrý přehled o této problematice lze nalézt v: Gregor, M. and O. Schneider (2005), Gregor (2006).

Literatura

- File, J., Weko, T., Hauptmann, A., Kristensen, B. Herlitschka S. (2006), *Thematic Review on Tertiary Education, Czech Republic, Country note*. Organisation for Economic Co-operation and Development, Directorate for Education, Paris.
- Jacobs, B. and van der Ploeg, F. (2005), *Guide to Reform of Higher Education, a European Perspective*, CEPR Discussion Paper Series, DP No. 5327.
- Macháček, M. a E. Kolcunová, *Jak se v Česku žije kandidátům na docenty a profesory? (Analýza publikačních aktivit v ekonomických disciplínách)*. Finance a úvěr – Czech Journal of Economics and Finance, 2005, č. 11-12, str. 563-576.
- Gregor, M. (2006), *Hodnocení ekonomických pracovišť a ekonomů: koho, proč, čím a jak*. Politická ekonomie, 54, č. 3, 394-414.
- Gregor, M. and O. Schneider, *The World is Watching: Ranking of Czech and Slovak Economics Departments*, Finance a úvěr – Czech Journal of Economics and Finance, 2005, č. 11-12, pp. 518-527.
- Lubrano, M., Bauwens, L., Kirman, A., Protopopescu, C. (2004): *Ranking Economic Departments in Europe: A Statistical Approach*, Journal of the European Economic Association, vol 1, 2003, No. 6, pp. 1367-1401.
- Turnovec, F. (2005), *Institucionální vědecký kapitál a individuální výkonnost ekonomů v ČR*. Finance a úvěr – Czech Journal of Economics and Finance, 55, No. 11-12, 531-546.
- Turnovec, F. (2006), *Publication Portfolio of the Czech Economists and Problems of Rankings*. Přednáška na 4. výroční konferenci ČSE, 25. 11. 2006.

IES Working Paper Series

2006

1. Martin Gregor: *Globální, americké, panevropské a národní rankiny ekonomických pracovišť*
2. Ondřej Schneider: *Pension Reform in the Czech Republic: Not a Lost Case?*
3. Ondřej Knot and Ondřej Vychodil: *Czech Bankruptcy Procedures: Ex-Post Efficiency View*
4. Adam Geršl: *Development of formal and informal institutions in the Czech Republic and other new EU Member States before the EU entry: did the EU pressure have impact?*
5. Jan Zápál: *Relation between Cyclically Adjusted Budget Balance and Growth Accounting Method of Deriving 'Net fiscal Effort'*
6. Roman Horváth: *Mezinárodní migrace obyvatelstva v České republice: Role likviditních omezení*
7. Michal Skořepa: *Zpochybnění deskriptivnosti teorie očekávaného užítku*
8. Adam Geršl: *Political Pressure on Central Banks: The Case of the Czech National Bank*
9. Luděk Rychetník: *Čtyři mechanismy příjmové diferenciaci*
10. Jan Kodera, Karel Sladký, Miloslav Vošvrda: *Neo-Keynesian and Neo-Classical Macroeconomic Models: Stability and Lyapunov Exponents*
11. Petr Jakubík: *Does Credit Risk Vary with Economic Cycles? The Case of Finland*
12. Julie Chytilová, Natálie Reichlová: *Systémy s mnoha rozhodujícími se jedinci v teoriích F. A. Hayeka a H. A. Simona*
13. Jan Zápál, Ondřej Schneider: *What Are Their Words Worth? Political Plans And Economic Pains Of Fiscal Consolidations In New Eu Member States*
14. Jiří Hlaváček, Michal Hlaváček: *Poptávková funkce na trhu s pojištěním: porovnání maximalizace paretovské pravděpodobnosti přežití s teorií EUT von-Neumanna a Morgensterna a s prospektovou teorií Kahnemana a Tverského*
15. Karel Janda, Martin Čajka: *Státní podpora českého zemědělského úvěru v období před vstupem do Evropské unie*
16. Nauro F. Campos, Roman Horváth: *Reform Redux: Measurement, Determinants and Reversals*
17. Michal Skořepa: *Three heuristics of search for a low price when initial information about the market is obsolete*
18. Michal Bauer, Julie Chytilová: *Opomíjená heterogenita lidí aneb Proč afrika dlouhodobě neroste*
19. Vít Bubák, Filip Žikeš: *The Price of Stock Trades: Evidence from the Prague Stock Exchange*
20. Vladimír Benáček, Jiří Podpiera a Ladislav Prokop: *Command Economy after the Shocks of Opening up: The Factors of Adjustment and Specialisation in the Czech Trade*
21. Lukáš Vácha, Miloslav Vošvrda: *Wavelet Applications to Heterogeneous Agents Model*
22. Lukáš Vácha, Miloslav Vošvrda: *"Morální hazard" a „nepříznivý výběr“ při maximalizaci pravděpodobnosti ekonomického přežití*
23. Michal Bauer, Julie Chytilová, Pavel Streblov: *Effects of Education on Determinants of High Desired Fertility Evidence from Ugandan Villages*
24. Karel Janda: *Lender and Borrower as Principal and Agent*

25. Karel Janda: *Optimal Deterministic Debt Contracts*
26. Jiří Hlaváček: *Pojištění vkladů: současný stav, srovnání a perspektiva v kontextu EU*
27. Pavel Körner: *The determinants of corporate debt maturity structure: evidence from Czech firms*
28. Jarko Fidrmuc, Roman Horváth: *Credibility of Exchange Rate Policies in Selected EU New Members: Evidence from High Frequency Data*
29. Natálie Reichlová, Petr Švarc: *Strategic Referring in Labor Market Social Networks*
30. František Turnovec: *Publication Portfolio of the Czech Economists and Problems of Rankings*
31. Petr Kadeřábek : *Correcting Predictive Models of Chaotic Reality*
32. Wadim Strielkowski : *People of the road: the role of ethnic origin in migration decisions. A study of Slovak Roma asylum-seekers in the Czech Republic in 1998-2006*

2007

1. Roman Horváth : *Estimating Time-Varying Policy Neutral Rate in Real Time*
2. Filip Žikeš : *Dependence Structure and Portfolio Diversification on Central European Stock Markets*
3. Martin Gregor : *The Pros and Cons of Banking Socialism*

All papers can be downloaded at: <http://ies.fsv.cuni.cz>

Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd

Institut ekonomických studií [UK FSV – IES] Praha 1, Opletalova 26

E-mail : ies@fsv.cuni.cz

<http://ies.fsv.cuni.cz>